

Hvordan har du det?

Mini-sundhedsprofil
for Greve Kommune

Greve Kommune

REGION
SJÆLLAND

-vi er til for dig

Indhold

En sund kommune, hvor borgerne trives	3
Fakta om Greve kommune	4
Fakta om undersøgelsen	5
Livskvalitet og helbred	6
Sundhedsadfærd	9
Kroniske sygdomme	15
Sammenfatning	18
Yderligere oplysninger	19

Titel »Hvordan har du det – mini-sundhedsprofil for Greve Kommune«

Forfatter Anne Bach Iversen

Udgiver Region Sjælland

Kvalitet og Udvikling

Regionshuset

Alleen 15

4180 Sorø

www.regionsjaelland.dk

kvalitetudvikling@regionsjaelland.dk

Udgivet 2011

Tryk Glumsø Bogtrykkeri A/S

Oplag 250

En sund kommune, hvor borgerne trives

Greve vil være en sund kommune, hvor borgerne trives. Intet mindre. Det er en klar målsætning, og derfor har vi også vedtaget en ambitiøs sundhedspolitik.

Viljen til et sundt og godt liv er først og fremmest et personligt ansvar. Men dette ansvar får selvfølgelig de bedste betingelser, når det understøttes af målrettede sundhedsindsatser og gode idrætsfaciliteter til glæde for alle borgere i kommunen. Fra helt ung til ældre. Sådan er vores vision, og jeg er glad for at kunne sige, at vi er godt på vej.

I denne minirapport præsenteres nogle positive konklusioner fra den undersøgelse af sundhedstilstanden, som Greve Kommune gennemførte i starten af 2010 i samarbejde med Region Sjælland.

Godt tusind borgere har besvaret spørgeskemaerne, som blev sendt ud til et repræsentativt udsnit af unge og voksne i Greve, og resultatet af undersøgelsen viser gode elementer, men også udfordringer. Derfor vil vi selvfølgelig arbejde ufortrødent videre, så vi kan blive endnu bedre.

At være sund er ikke blot at være uden sygdom. Sundhed er i bredeste forstand evnen til at håndtere livets forskellige glæder og sorger. Sundhed drejer sig først og fremmest om at have et liv, der er så godt som muligt, inden for den enkeltes egne muligheder. I Greve Kommune arbejder vi ud fra devisen: En sundhedsindsats skal være både sundhedsfremmende, forebyggende og behandlende.

Den kommende Sundhedsprofil vil bidrage til det videre arbejde for sundhed, så Greve Kommune bliver et endnu bedre sted at leve og arbejde.

På vegne af byrådet.

Hans Barlach
borgmester

Fakta om Greve kommune

Greve Kommune er beriget med både strand og landarealer. Ved Køge Bugt ligger bydelene Hundige, Mosede og Karlslunde. Inde i landet ligger Kildebrønde, Tune, Greve Landsby og Karlslunde Landsby. I alt bor knap 48.000 borgere i Greve Kommune.

Prognoser for udvikling i befolkningssammensætningen viser, at der inden for de nærmeste 10 år vil ske en forholdsvis stor vækst i antallet af +65-årige borgere og et fald i antallet af 25-40-årige - og dermed også i børnetallet. Denne udvikling er en udfordring på mange områder og får også betydning for sundhedspolitikken og prioritering af kommunens indsatsområder.

Greve Kommunes kultur har et aktivt og rigt foreningsliv, hvor især idrætten spiller en stor rolle og bidrager til det sunde liv for borgerne. Der er gode erfaringer og en positiv holdning til samarbejde og partnerskaber på kryds og tværs i kommunen og mellem foreninger. Denne kultur er en vigtig ressource at styrke, når alle kræfter skal sættes i spil for at skabe sunde rammer for borgernes livskvalitet i Greve Kommune. Greve Kommune har derfor en sundhedspolitik, der inkluderer et fokus på miljø, fællesskab og naturen.

Fakta om undersøgelsen

34.000 borgere i Region Sjælland, som var 16 år og derover, fik i foråret 2010 tilsendt et spørgeskema. Der blev udsendt 2.000 skemaer til et repræsentativt udsnit af borgerne i hver kommune i regionen. I Greve Kommune valgte 56,2 procent at deltage i undersøgelsen, svarende til 1.123 borgere. Andelen ligger lidt højere end regionsgennemsnittet på 55 procent. Borgerne har kunnet vælge mellem at returnere spørgeskemaet i udfyldt stand eller besvare spørgsmålene elektronisk over internettet.

Sundhedsprofilen i Region Sjælland er en del af en landsdækkende undersøgelse. Der er nationalt nedsat et koordinerende udvalg med repræsentanter fra alle regioner, Danske Regioner, KL, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed. Det koordinerende udvalg har udarbejdet 52 spørgsmål, der går igen over hele landet. Herudover har hver region og Statens Institut for Folkesundhed kunnet tilføje supplerende spørgsmål inden for områder, som den enkelte organisation har ønsket at belyse.

I sundhedsprofilen oplyser borgerne om deres sundhedsadfærd i forhold til rygning, fysisk aktivitet, madvaner og alkoholforbrug, deres ønske om at ændre vaner, selv vurderet helbred, trivsel og kronisk sygdom.

Region Sjælland har lavet sundhedsprofilen i samarbejde med Region Hovedstadens Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed.

Der tages forbehold for de kommunale resultater på grund af spinkelt data-materiale. For resultater på uddannelsesniveau gælder det især for lang videregående uddannelse.

Livskvalitet og helbred

Selvvurderet helbred

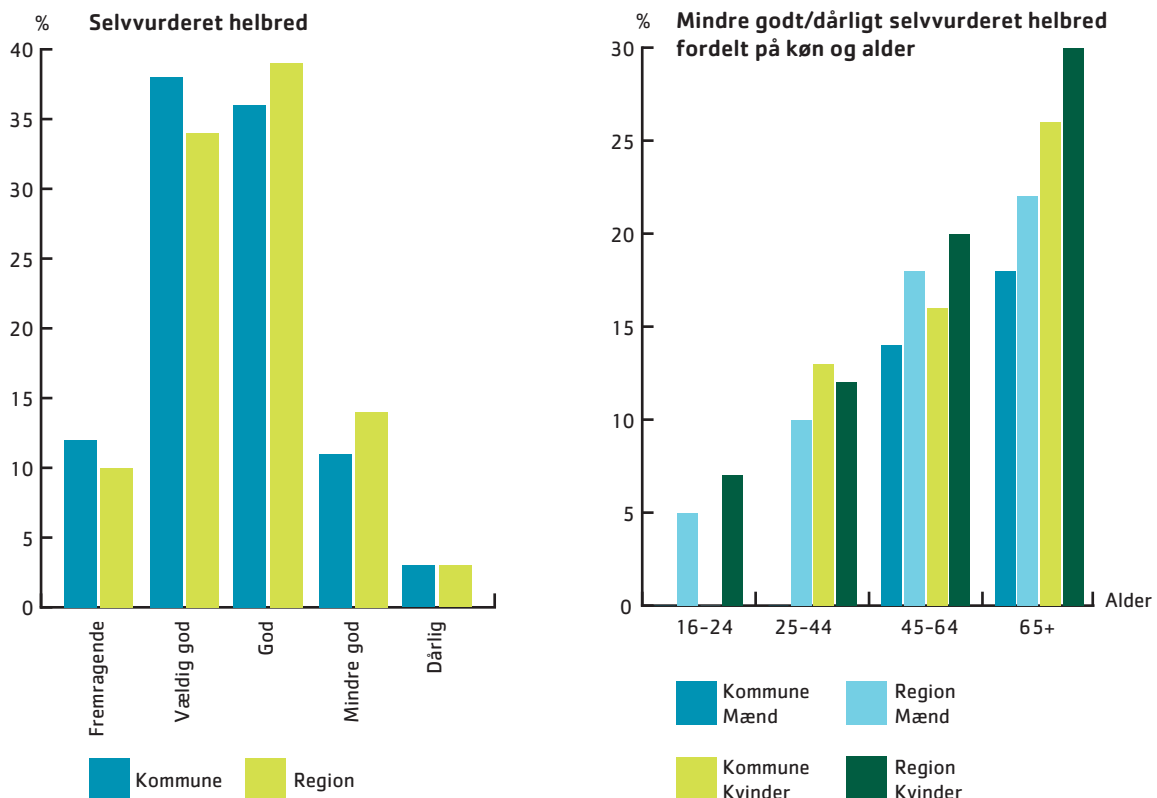
Borgernes egen vurdering af deres helbred, har vist sig at være et pålideligt mål for risikoen for både sygelighed og dødelighed i fremtiden – uafhængigt af andre faktorer.

I Greve Kommune bedømmer langt den overvejende del af borgerne deres helbred til at være godt. Andelen af borgere, der bedømmer deres helbred som mindre godt eller dårligt er markant lavere i Greve Kommune, hvor andelen udgør 14 procent mod 17 procent i regionen.

Som det fremgår af figuren stiger andelen af borgere med mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred med alderen. I aldersgrupperne 45-64 år og 65+ år er der flere kvinder end mænd, der har et mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred i Greve Kommune.

Andelen af både mænd og kvinder med et mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred i samme aldersgrupper er lavere i Greve Kommune end hos regionens borgere som helhed ¹.

¹ I aldersgruppen 16-24 år for både mænd og kvinder samt aldersgruppen 25-44 år for mænd er der for få besvarelser til at give resultat.

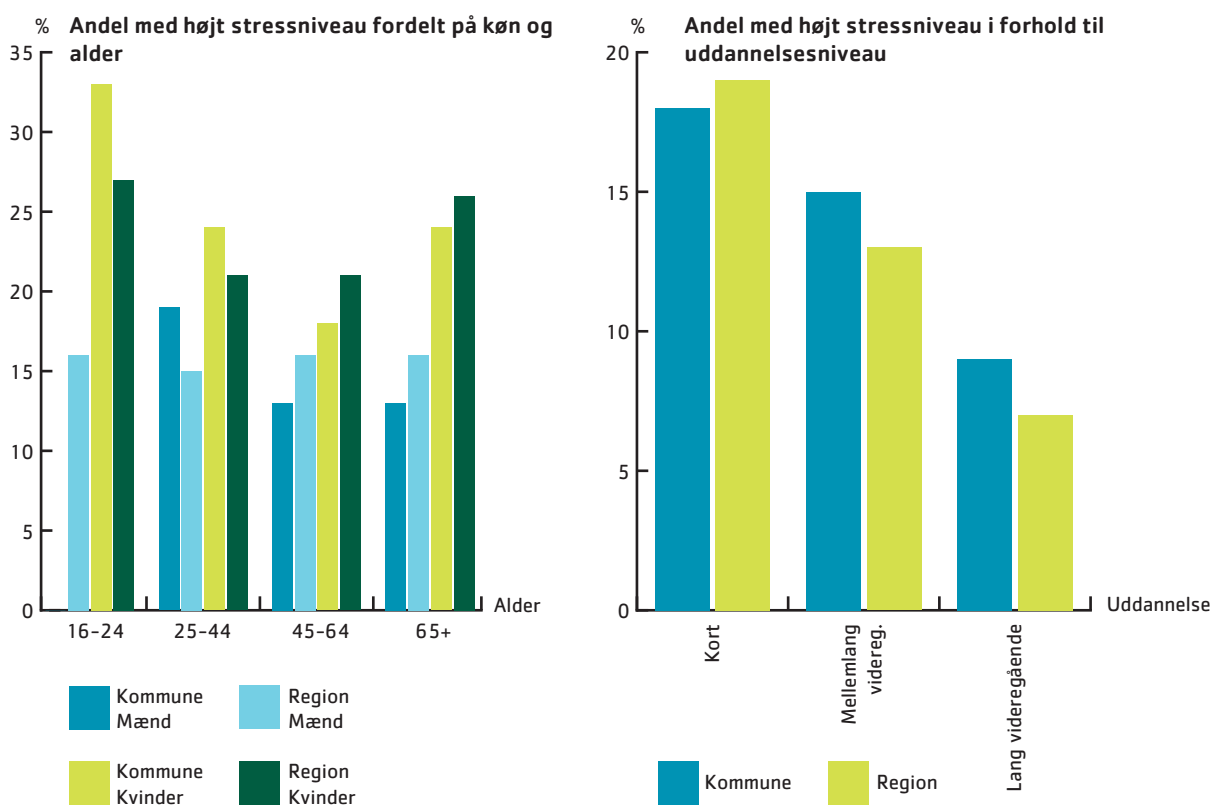
Stress

Der er fokus på stress i medierne. Ordet stress er blevet en del af vores hverdagsprog, og i daglig tale forveksles stress ofte med det at have travlt. Akut stress kan være positivt, da det øger folks præstationsevne, mens langvarig stress kan medføre en øget risiko for en række sygdomme som f.eks. hjertekarsygdomme og depression. Stress kan også medføre en forværring af eksisterende sygdomme.

Blandt de 20 procent af borgere, der har det højeste stressniveau, er andelen højere hos kvinderne end hos mændene i alle aldersgrupper¹. I Greve Kommune er andelen af kvinder i aldersgruppen 16-44 år og mænd i aldersgruppen 25-44 år med højt stressniveau højere end i regionen som helhed.

Både i Greve Kommune og i regionen som helhed stiger andelen med højt stressniveau jo kortere uddannelse borgerne har. I Greve Kommune falder andelen således fra 18 procent blandt borgere med en kort uddannelse til 9 procent blandt borgere med en lang videregående uddannelse. Faldet i regionen er fra 19 procent til 7 procent.

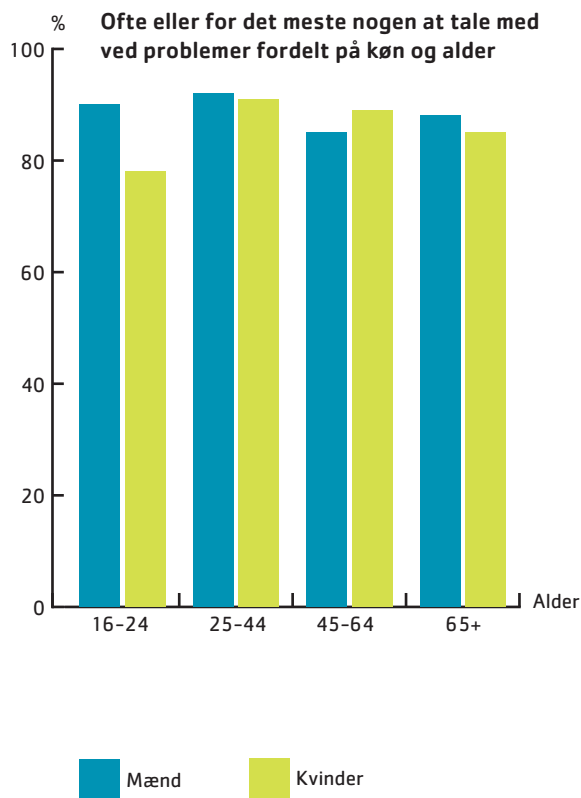
¹ I aldersgruppen 16-24 år for mænd er der for få besvarelser til at give et resultat.

Socialt netværk

Det er vigtigt for trivselen at have et socialt netværk. Vurderingen af, om man har et socialt netværk, kan måles på, om man føler, at man har nogen at tale med, hvis man har problemer. Det sociale netværk har ofte betydning for sundhedsvaner, overskud til at ændre vaner samt mulighed for hjælp i tilfælde af sygdom.

88 procent af borgerne i Greve Kommune og 85 procent af borgerne i Region Sjælland oplyser, at de ofte eller for det meste har nogen at tale med i tilfælde af problemer. I Greve Kommune har kvinderne i aldersgruppen 16-24 år den laveste andel, der ofte eller for det meste har nogen af tale med ved problemer.

Sundhedsadfærd

Rygning

Rygning er den forebyggelige risikofaktor, der giver anledning til flest kroniske sygdomme i Danmark, og hvert år dør 14.000 danskere på grund af rygning, svarende til 26 procent af alle dødsfald.

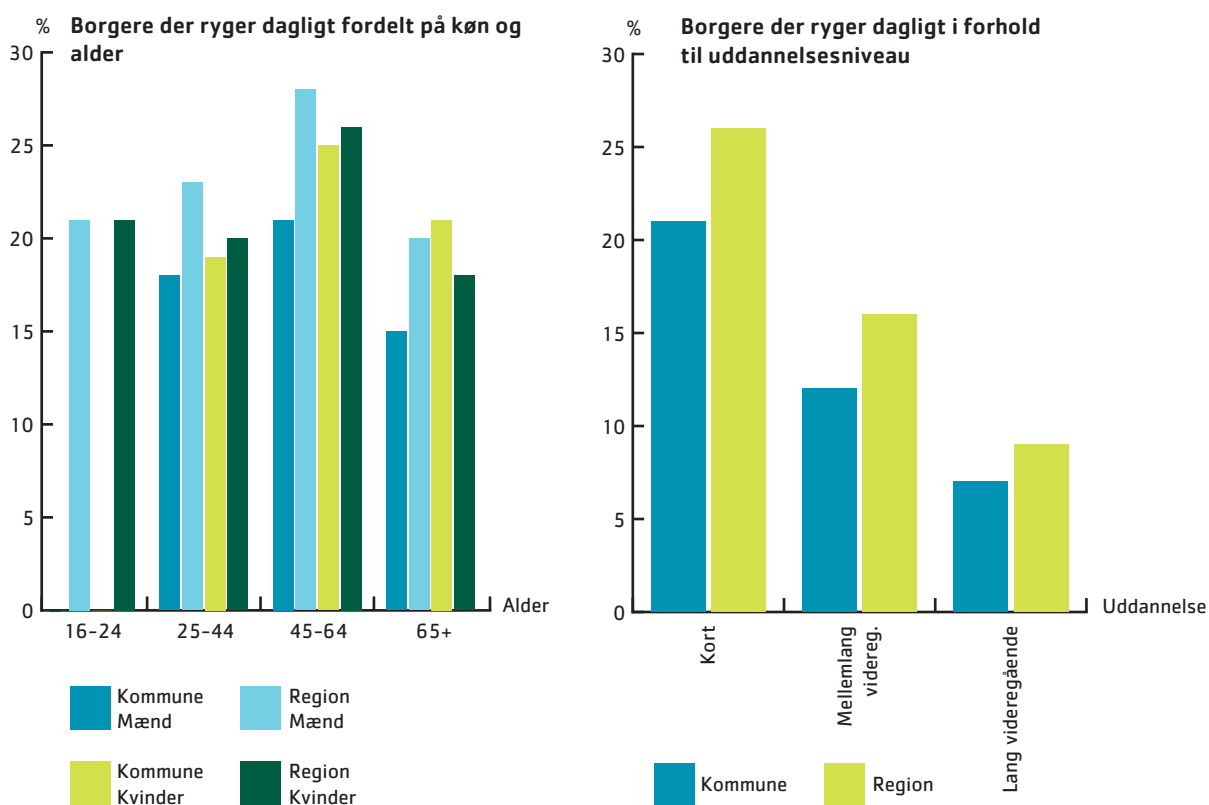
I Greve Kommune ryger en markant lavere andel af borgerne dagligt, nemlig 19 procent, mod 23 procent i regionen som helhed.

Det ses på figuren, at andelen af kvinder der ryger dagligt i Greve Kommune er større sammenlignet med mændene i aldersgruppen fra 25 år og derover¹. Generelt er andelen af dagligrygere blandt mænd lavere i Greve Kommune end i regionen som helhed.

Andelen af rygere falder jo længere uddannelse borgerne har. I Greve Kommune falder andelen således fra 21 procent blandt borgere med en kort uddannelse til 7 procent blandt borgere med en lang videregående uddannelse. På regionsplan sker der et fald fra 26 til 9 procent. Andelen af borgere der ryger dagligt i Greve Kommune er lavere i alle uddannelseskategorierne sammenlignet med regionen.

Andelen af eks-rygere udgør 32 procent i Greve Kommune, hvilket er højere end i regionen som helhed, hvor der er 29 procent eks-rygere (figur ikke vist).

¹ I aldersgruppen 16-24 år for både mænd og kvinder er for få besvarelser til at give et resultat.

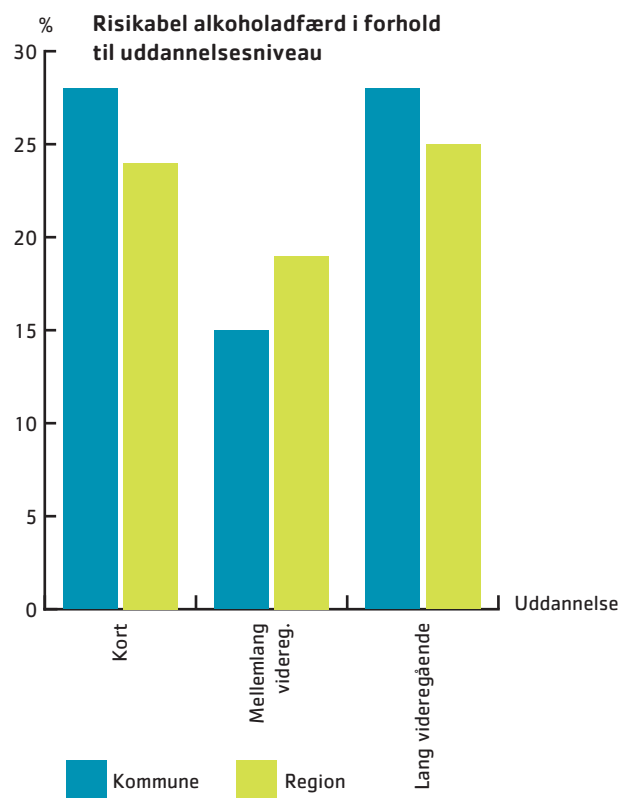
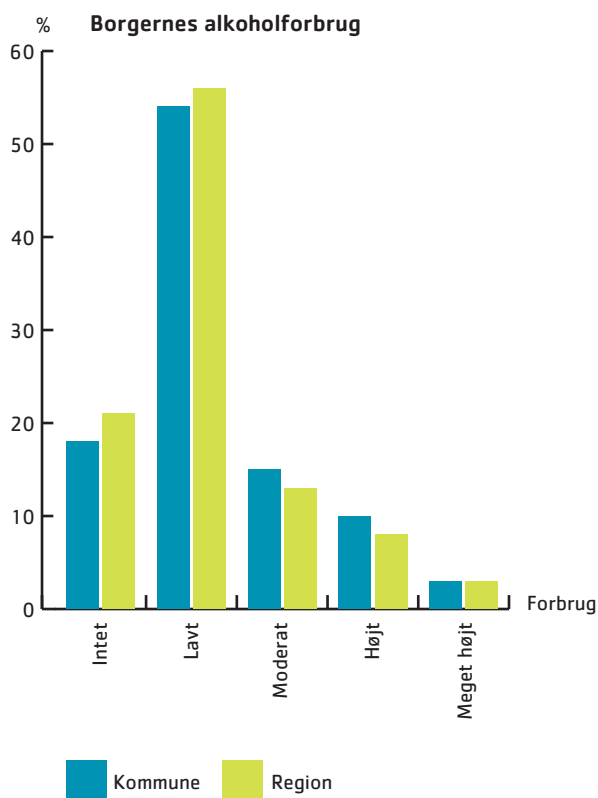
Alkohol

Et højt forbrug af alkohol øger risikoen for at udvikle visse kræftsygdomme, mave-tarmsygdomme, hjerte-karsygdomme, leversygdomme, forhøjet blodtryk og spiller ofte en rolle i forhold til ulykker, selvmord og selvmordsforsøg samt forgiftninger.

Et lavt forbrug er 7/14 genstande for henholdsvis kvinder og mænd per uge, mens et moderat forbrug er på max. 14/21 genstande for henholdsvis kvinder og mænd. Et højt forbrug udgør 15-34 genstande for kvinder og 22-34 genstande for mænd, mens et meget højt forbrug er over 35 genstande per uge for både mænd og kvinder.

I Greve Kommune har 72 procent af borgerne intet eller et lavt forbrug mod 76 procent i regionen. 13 procent har et højt eller meget højt forbrug i Greve Kommune mod 11 procent i regionen.

Udover genstandsgrænserne indgår også elementerne rusdrikkeri og alkoholafhængighed, når man taler om risikabel alkoholadfærd. Som det fremgår af figuren, er andelen med en risikabel alkoholadfærd lavere i Greve Kommune inden for borgerne med en mellemlang videregående uddannelse. For borgerne med en kort uddannelse samt en lang videregående uddannelse, er der flere borgere i Greve Kommune end regionen som helhed, som har en risikabel alkoholadfærd.

Fysisk aktivitet

Fysisk inaktivitet øger risikoen for kroniske sygdomme som f.eks. hjerte-kar-sygdomme, sukkersyge, tyktarmskræft, brystkræft, knogleskørhed, visse psykiske lidelser samt faldulykker. Hvert år er 4.500 dødsfald i Danmark relateret til fysisk inaktivitet. Den fysisk inaktive person kan forvente 8-10 færre leveår uden langvarig belastende sygdom end den fysisk aktive. Sundhedsstyrelsen anbefaler at alle voksne er fysisk aktive af moderat intensitet mindst 30 min. om dagen.

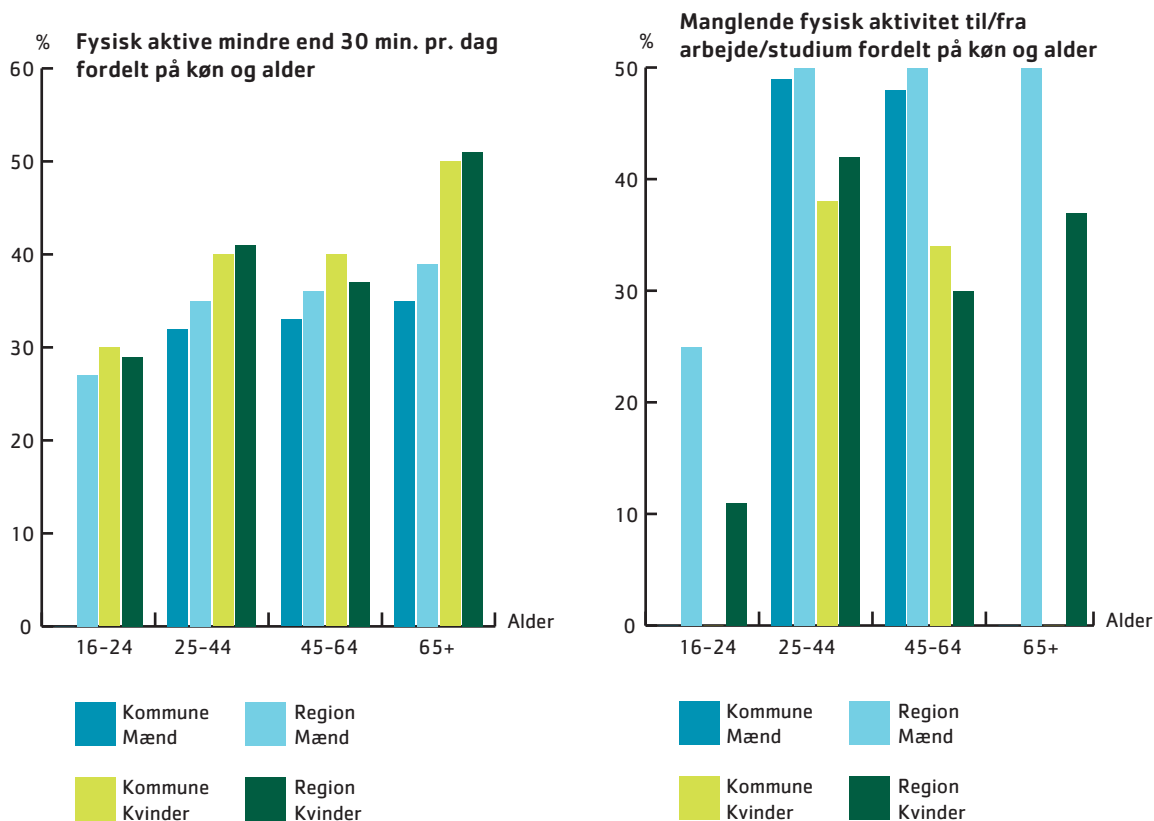
I Greve Kommune er gennemsnitlig 36 procent af borgerne fysisk aktive i mindre end 30 min. per dag (inklusive transport til og fra arbejde eller studium), mod 38 procent i regionen generelt. Ses der på køn og alder, er andelen af mænd der er fysisk inaktive i Greve Kommune lavere end i regionen som helhed, mens kvinderne ligger på niveau eller lidt højere i forhold til regionsgennemsnittet¹.

For de 25-64 årige ses det, at der er flere mænd end kvinder, der hverken går eller cykler til arbejde eller studium. Det gælder både for Greve Kommune og for regionen som helhed².

Fysisk inaktivitet forekommer hos 38 procent blandt borgere med kort uddannelse, mens andelen er 32 procent hos borgere med lang videregående uddannelse, hvilket svarer til regionsniveauet (figur ikke vist).

¹ I aldersgruppen 16-24 år er der for mænd for få besvarelser til at give et resultat.

² I aldersgruppen 16-24 år og 65+ år for både mænd og kvinder er der for få besvarelser til at give et resultat.

Madvaner

De 8 kostråd fremsat af Ernæringsrådet lyder:

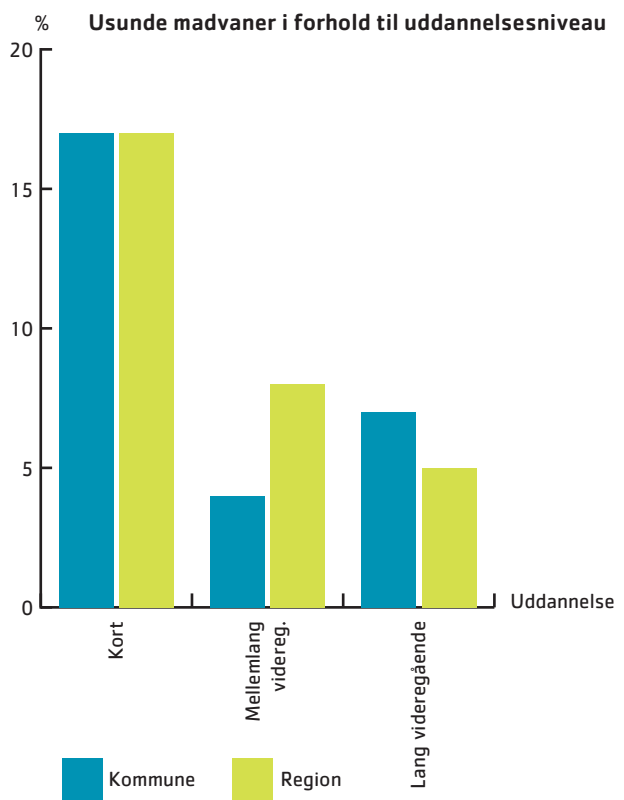
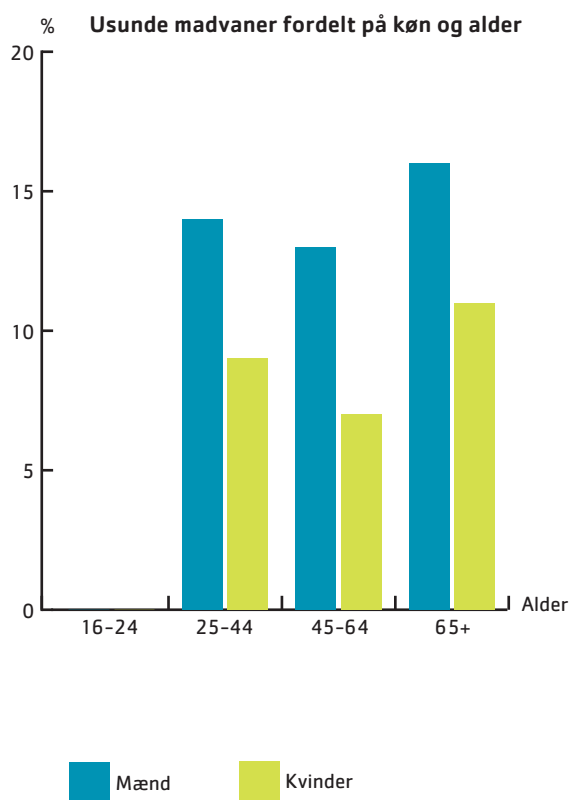
- Spis frugt og grønt – 6 om dagen
- Spis fisk og fiskepålæg – flere gange om ugen
- Spis kartofler, ris eller pasta og groft brød – hver dag
- Spar på sukker – især fra sodavand, slik og kager
- Spis mindre fedt – især fra mejeriprodukter og kød
- Spis varieret – og bevar normalvægten
- Sluk tørsten i vand
- Vær fysisk aktiv – mindst 30 minutter om dagen.

Ved en usund kost forstås i denne rapport en kost, der har et meget lavt indhold af frugt, grønt og fisk og et højt indhold af mættet fedt. Usund kost øger risikoen for hjerte-karsygdomme, overvægt og fedme, type 2 sukkersyge, knogleskørhed og visse former for kræft.

12 procent af borgerne i Greve Kommune har generelt usunde madvaner mod 14 procent i regionen som helhed. Som det fremgår af figuren, spiser mændene i Greve Kommune generelt mere usundt end kvinderne i alle aldersgrupper¹.

I Greve Kommune forekommer usunde madvaner hos 17 procent af borgerne med en kort uddannelse, mens andelen er 7 procent hos borgere med lang videregående uddannelse. Der ses dermed en social ulige fordeling af forekomsten af usunde madvaner.

¹ I aldersgruppen 16-24 år for både mænd og kvinder er der for få besvarelser til at give et resultat.

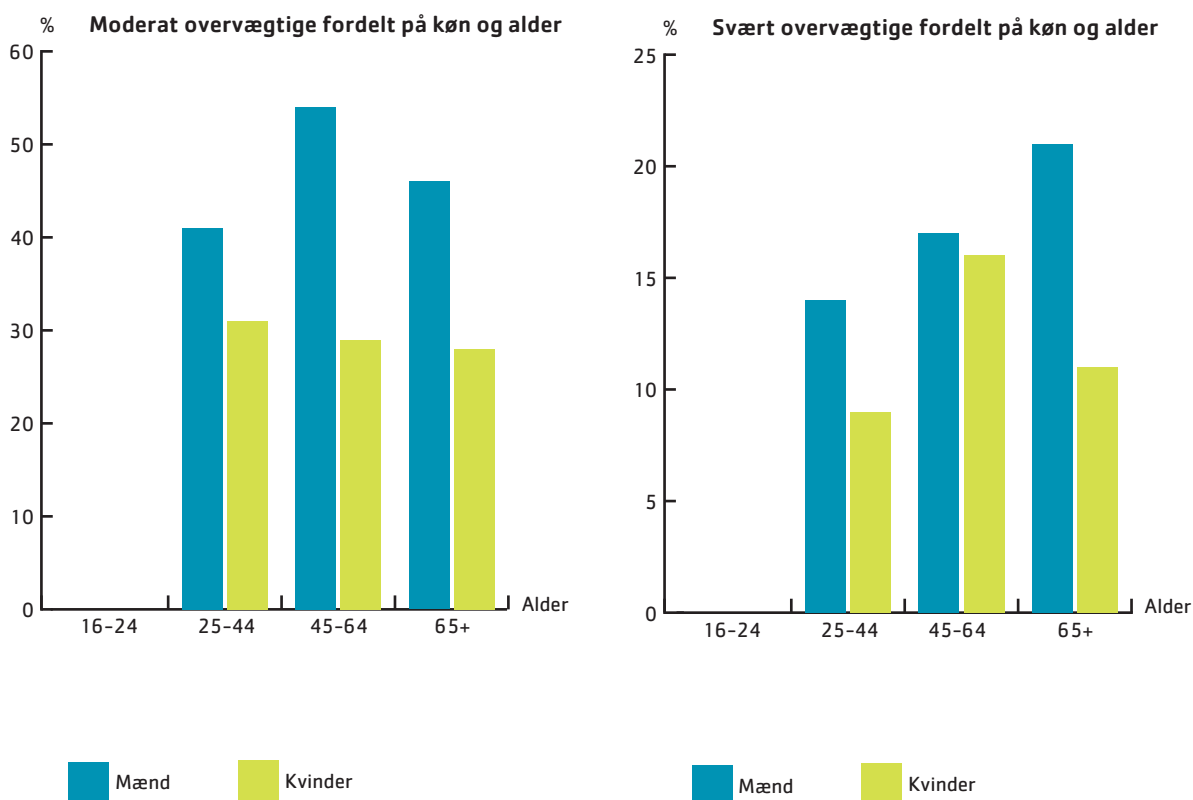
Vægt

Danskernes gennemsnitlige vægt har været stigende de senere år. Body Mass Index (BMI = vægten i kilo divideret med højden i meter gange med højde i meter) er et groft mål til at vurdere, om en person er undervægtig, normalvægtig eller overvægtig. Normalområdet ligger på mellem 18,5-24,9. Hvis BMI er under 18,5 er personen undervægtig, mens en person er moderat overvægtig, hvis BMI ligger mellem 25,0 og 29,9, og svært overvægtig, hvis BMI er 30,0 eller derover. Overvægt og især svær overvægt øger risikoen for en lang række kroniske sygdomme som f.eks. hjerte-karsygdomme, type 2 sukkersyge, slidgigt og visse former for kræft. Hvert år dør 1.300-1.400 danskere på grund af overvægt.

I Greve Kommune er 36 procent moderat overvægtige mod 35 procent i regionen som helhed. 14 procent i Greve Kommune er svært overvægtige, hvilket er lidt under regionsgennemsnittet på 16 procent (figur ikke vist).

Som det ses af figureerne, er andelen af moderat og svært overvægtige større hos mændene end hos kvinderne i alle aldersgrupper i Greve Kommune¹. Det er især i forhold til andelen af personer, der er moderat overvægtige, at forskellen mellem mændene og kvinderne ses, samt for de svært overvægtige i aldersgruppen 65+ årige.

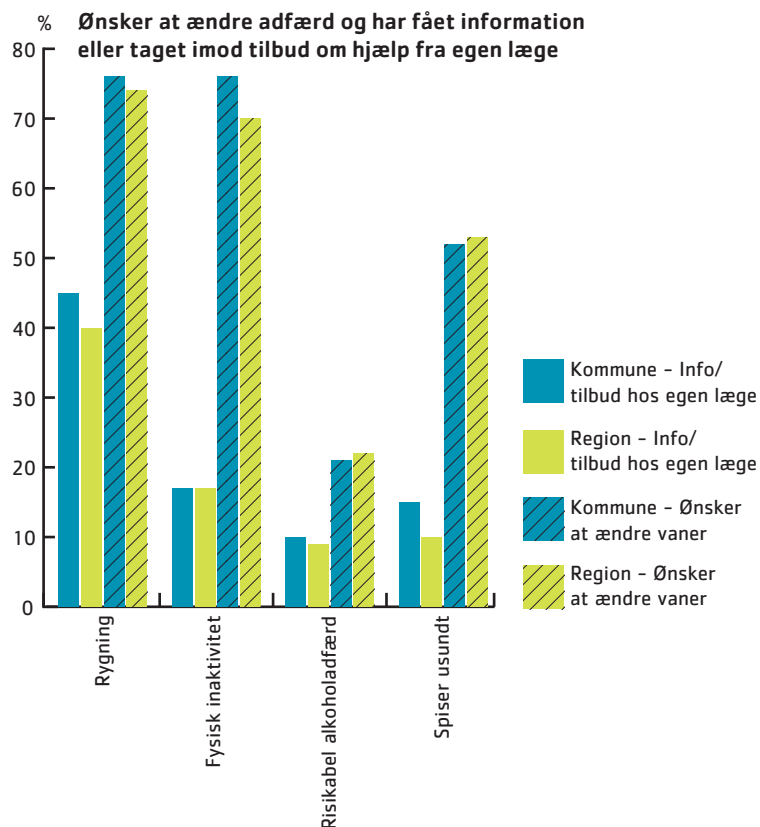
¹ I aldersgruppen 16-24 år for både mænd og kvinder er der for få besvarelser til at give et resultat.

Motivation for at ændre vaner samt information og/eller tilbud fra egen læge

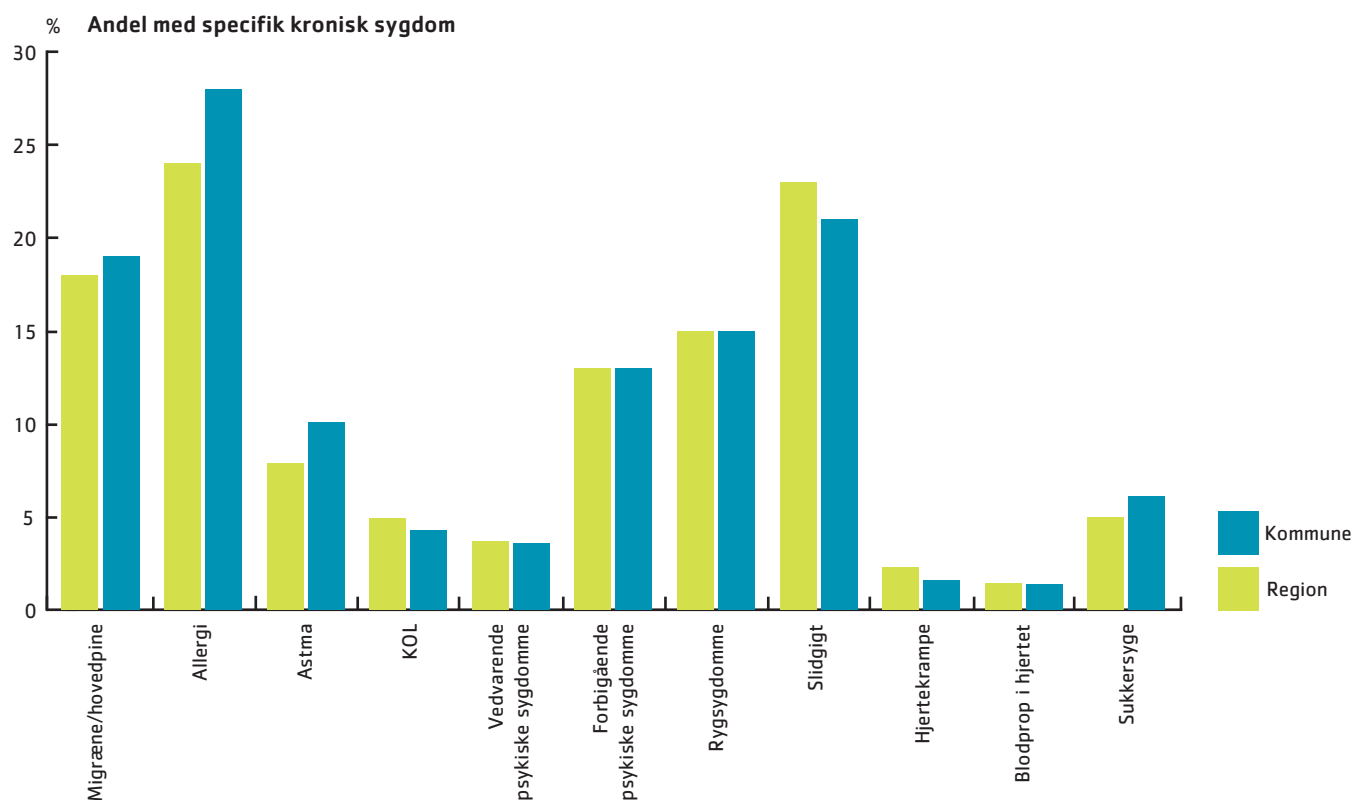
Der er 15 procent af borgerne i Greve Kommune, der opfylder de officielle anbefalinger i forhold til rygning, alkohol, sund kost og fysisk aktivitet, hvilket er en højere andel end regionsgennemsnittet på 13 procent. Der er en stor gruppe borgere, der gerne vil ændre vaner i en sundere retning. Dette gælder dog ikke i forhold til ændring af alkoholvanerne blandt de borgere, der har en risikabel alkoholadfærd. Der er således 21 procent der ønsker, at ændre alkoholvaner i Greve Kommune, mens der er henholdsvis 76 procent rygere og fysisk inaktive der ønsker at ændre vaner, hvilket for rygernes vedkommende er markant højere end regionsgennemsnittet, samt 52 procent af borgere med usunde madvaner, der ønsker at ændre vaner.

Inden for de fire områder har borgere hyppigst modtaget information eller taget imod tilbud fra egen læge i forhold til rygning, nemlig hos 45 procent i Greve Kommune mod et regionsgennemsnit på 40 procent. Det gælder derimod kun for henholdsvis 17 og 10 procent af tilfældene blandt personer der er fysisk inaktive eller har en risikabel alkoholadfærd, hvilket er på højde med eller flere end regionsgennemsnittet. En markant større andel af borgere i Greve Kommune har fået information eller taget imod tilbud om hjælp til ændring af usunde madvaner i forhold til regionen som helhed.

Kroniske sygdomme

Forekomst af kroniske sygdomme findes i alle aldersgrupper. Forekomsten stiger med alderen for de fleste kroniske sygdomme. Dette gælder især for sygdomme som slidgigt, KOL, hjertekrampe og blodprop i hjertet, men ikke for sygdomme som migræne/hovedpine og allergi. I Greve Kommune er andelen af borgere med allergi og astma markant højere end regionsgennemsnittet. Andelen med slidgigt, hjertekrampe og KOL er lidt lavere i forhold til regionen som helhed. I forhold til de andre sygdomme er andelen stort set på niveau med regionsgennemsnittet.

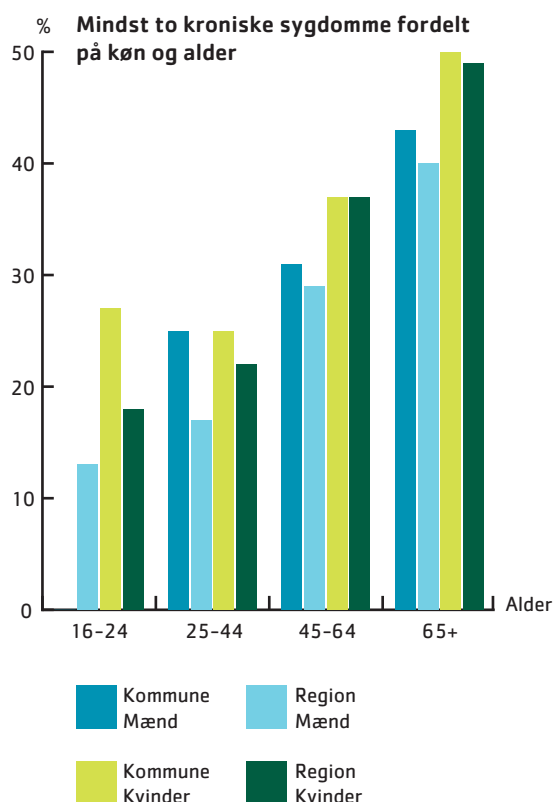
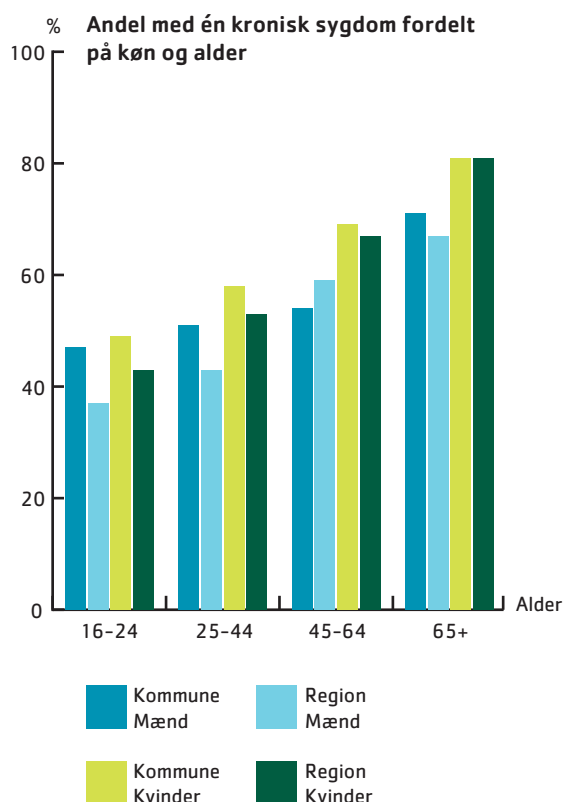
61 procent af borgerne i Greve Kommune har én kronisk sygdom og 32 procent har mindst to kroniske sygdomme. Regionsgennemsnittet er henholdsvis 58 procent og 29 procent. Som det fremgår af figuren, stiger hyppigheden af én kronisk sygdom med alderen for begge køn. Figuren viser desuden, at kronisk sygdom er hyppigere hos kvinder end hos mænd i alle aldersgrupper. Dette gælder både for Greve Kommune og regionen som helhed.

Det samme billede gør sig gældende, når man ser på personer, der har mindst to kroniske sygdomme bortset fra, at andelen er noget lavere i alle aldersgrupper end ved mindst én kronisk sygdom¹.

Greve Kommune skiller sig ud fra regionsgennemsnittet ved, at andelen med mindst to kroniske sygdomme ligger højere blandt både mænd og kvinder i næsten alle aldersgrupper.

Andelen af mænd med to kroniske sygdomme stiger fra 25 procent i aldersgruppen 25-44 årige til 43 procent hos de 65+ årige. Stigningen blandt kvinder er fra 25 procent til 50 procent.

¹ I aldersgruppen 16-24-årige for mænd, er datagrundlaget for lille til at kunne vise en sammenhæng.

Behov for hjælp

Kronisk sygdom griber ind i den enkeltes liv og medfører hos nogle, at de bliver afhængige af hjælp fra andre. Dette gælder især, hvis man har mindst tre kroniske sygdomme og især i forhold til den daglige husholdning og mulighed for udadvendte aktiviteter. Greve Kommune adskiller sig en smule fra regionen som helhed ved at have en lavere andel af borgere som har svært ved at klare daglige gøremål selv¹.

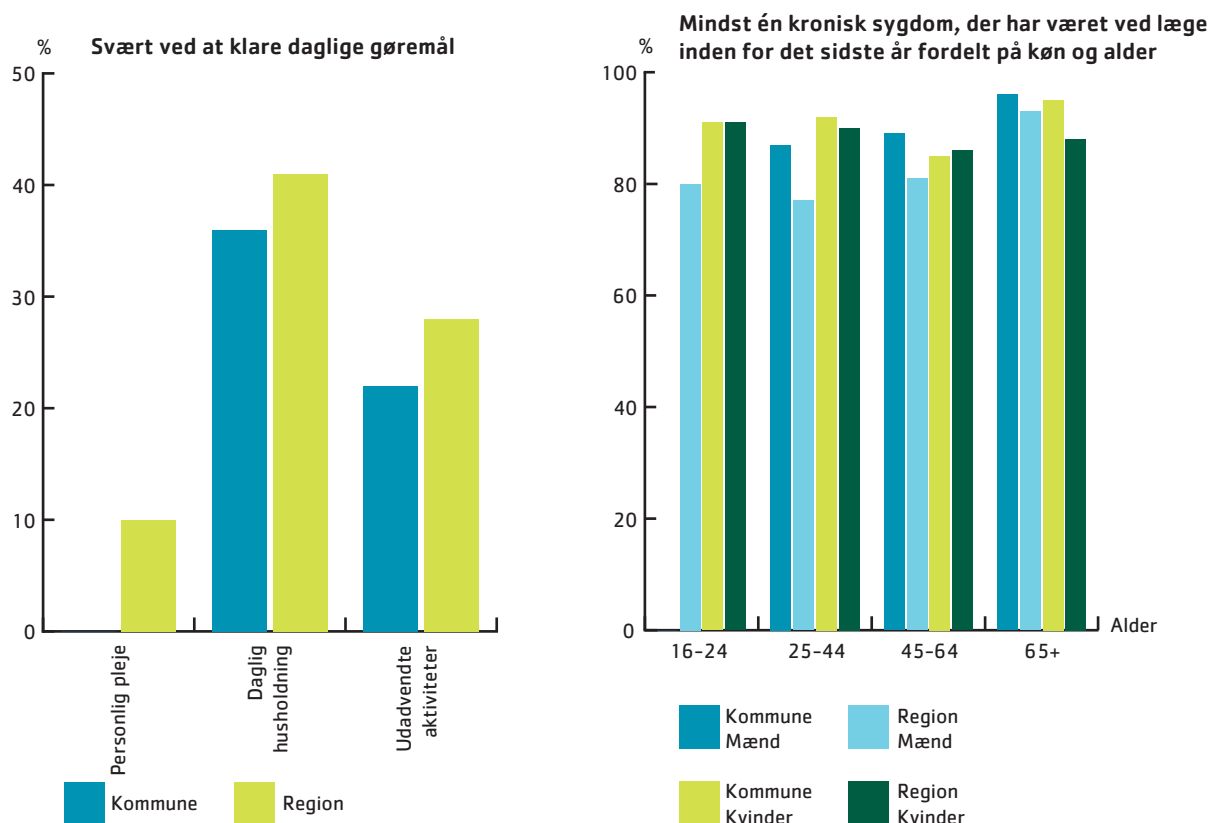
Besøg hos egen læge

Mellem 85 og 96 procent af borgerne i Greve Kommune med mindst én kronisk sygdom har været hos egen læge inden for det sidste år. I regionen som helhed udgør andelen mellem 77 og 93 procent².

Den høje andel i alle aldersgrupper betyder, at borgerens praktiserende læge har rig mulighed for at motivere borgere til at ændre livsstil i en retning, som vil være hensigtsmæssig i forhold til at mindske generne i forhold til borgernes kroniske sygdom. Dette skal sammenholdes med, at en stor andel af de borgere, der har en kronisk sygdom og samtidig har usunde vaner, ønsker at ændre vaner i en sundere retning, hvilket tallene for den regionale sundhedsprofil viser.

¹ Indenfor personlig pleje i kommunen er datagrundlaget for lille til at kunne give et resultat.

² I aldersgruppen 16-24 år for mænd, er datagrundlaget for lille til at kunne give et resultat.

Sammenfatning

Greve Kommune adskiller sig på de fleste områder positivt i forhold til regionen som helhed. Andelen af borgere, der ryger dagligt, er fysisk inaktive samt har usunde madvaner er lavere sammenlignet med regionen som helhed. Til gengæld er andelen med en risikabel alkoholadfærd højere end regionsgennemsnittet. Ses der på borgernes BMI, er det særligt mændene – ligesom det er tilfældet i regionen – der er moderat eller svært overvægtige.

Mange borgere i Greve Kommune er motiveret for at ændre vaner i en sundere retning. Andelen af motiverede borgere inden for både rygning og fysisk inaktivitet ligger over regionsgennemsnittet, mens andelen, der ønsker at ændre vaner i forhold til alkohol og usunde madvaner er lavere sammenlignet med regionsgennemsnittet. Blandt rygere, fysisk inaktive samt dem, der spiser usundt, er der således henholdsvis 76, 76 samt 52 procent, der ønsker at ændre vaner. Der er 21 procent blandt borgere med risikabel alkoholadfærd, der ønsker sundere alkoholvaner.

I forhold til socialt netværk er det især i den yngste aldersgruppe blandt kvinder der er færre, der ofte eller for det meste har nogle at tale med i tilfælde af problemer, end hos mændene i Greve Kommune. Andelen af borgere der ofte eller for det meste har nogle at tale med ved problemer er høj i Greve Kommune, den ligger på mellem 78 og 92 procent.

Inden for de kroniske sygdomme er andelen med astma og allergi i Greve Kommune markant højere end regionsgennemsnittet. Der ses en lidt lavere forekomst af slidgigt, hjertekrampe og KOL, mens andelen af de andre sygdomme i Greve Kommune er stort set på niveau med regionsgennemsnittet.

Når man ser på, hvordan de kroniske sygdomme fordeler sig på alder og køn, viser det sig, at det kun er hos mænd i alderen 45-64-årige med én kronisk sygdom, hvor andelen er større end i regionen som helhed. Andelen af kvinder i Greve Kommune med én kronisk sygdom eller mindst to kroniske sygdomme er større end blandt mændene, hvilket også gør sig gældende i regionen som helhed.

Yderligere oplysninger

Nogle af oplysningerne i denne rapport kan du finde i den samlede sundhedsprofil på www.regionsjælland.dk/sundhedsprofil ligesom du vil kunne finde mange andre resultater her. Oplysninger i forhold til data fordelt på køn og alder finder du imidlertid kun her i denne rapport.

